

عنوان مقاله:

فراتر از تقابل ماده - صورت نگاهی به چگونگی بهره گیری شیلر از مفهوم بازی در گذر از این تقابل

محل انتشار:

دوفصلنامه فلسفه، دوره 8، شماره 1 (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

محمد رضا ریخته گران - دانشیار دانشگاه تهران

محمد باقر قمی - دانشجوی دکترای دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

شیلر در جستارهای نه چندان کمی که در حوزه های زیبایی شناسی، اخلاق و فلسفه دارد همواره مساله ای واحد را در سطوح مختلف دنبال نموده است. مساله شیلر، گسست یا تقابل حادی است که در سطوح مختلف گریبان گیر فرهنگ، جامعه و سیاست شده است؛ این تقابل حاد چیزی نیست جز همان تقابل متافیزیکی کهن میان ماده و صورت. از طرف دیگر مبنای همه این تقابل ها در سطوح مختلف را باید در انسان جستجو کرد. انسان مدرن، برخلاف انسان یونان باستان موجودی گسسته است چراکه همواره به استیلای یک بعد وجودی خود بر دیگر ابعاد وجودی اش تن در داده است. شیلر از دو رانه یا غریزه در انسان سخن می گوید: رانه حس و رانه فرم. رانه حس نماینده بعد حسی و مادی انسان است و رانه فرم نماینده بعد عقلانی و اخلاقی او. شیلر با استفاده از رانه بازی به عنوان رانه سوم تلاش می کند مساله گسست میان ماده و صورت و به تبع آن حس و عقل و رانه های حس و فرم را از میان بردارد. آنچه به پرسش مقاله پیش رو تبدیل می شود این است که شیلر چگونه از مفهوم بازی در حل مساله بزرگ خود که همان مساله گسست است بهره می گیرد؟ شیلر به واسطه مفهوم بازی از دوگانگی و گسست بیان شده فراتر می رود. انسان تنها هنگامی می تواند یک انسان باشد که این دو رانه را به یک رانه سوم فرابرد. این رانه سوم رانه بازی است و انسان کامل انسان بازیگر. آنچه در اینجا نشان خواهیم داد آن است که رانه بازی نه تعادل و توازن دو رانه بلکه فراتر رفتن از آن ها است. انسان توسط این رانه از حس و عقل فراتر می رود و به جای حس کردن و یا فکر کردن صرف، بازی می کند. آنچه سبب می شود که انسان به این رانه فرارود، «زیبایی» است. انسان تنها با زیبایی بازی می کند و زیبایی تنها موضوع بازی است. اما زیبایی «آزادی در نمود» است و نمود تنها قلمرو بازی.

کلمات کلیدی:

ماده، فرم، رانه حس، رانه فرم، رانه بازی، زیبایی، نمود

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1796298>

